

ગુજરાતમિત્ર ૧૬૩ વર્ષ

સંસ્કૃત ગુજરાતમિત્ર

મંગળવાર ૬ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૬

વૈશ્વિક અભિપ્રાયની ઐસીતૈસી કરવાની અમેરિકાની જૂની નીતિ રહી છે

અમેરિકાએ શનિવારે લેટિન અમેરિકન દેશ વેનેઝુએલા પર આક્રમણ કરીને તેના પ્રમુખ નિકોલસ માદુરો અને તેમના પત્નીને પકડી લીધા પછી દુનિયાભરમાં ચર્ચા જગી છે કે આ કૃત્ય ચોગ્ય છે કે કેમ? એક સાર્વભોમ દેશના પ્રમુખને આ રીતે સામાન્ય અપરાધીની જેમ પકડીને લઇ જવાનું કૃત્ય આંતરરાષ્ટ્રીય નિયમોનો ચોખ્ખો ભંગ છે. કેટલાક

અપવાદોને બાદ કરતા દુનિયાભરના દેશો અને મહાનુભાવો આ કૃત્યની ટીકા કરી રહ્યા છે પણ માથાભારે અમેરિકી પ્રમુખ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ આ ટીકાઓને ગણકારતા નથી. સંયુક્ત રાષ્ટ્રના મહાસચિવ એન્ટોનિયો ગુટેરેસે અમેરિકા અને વેનેઝુએલા વચ્ચે વધતા તણાવ અને તેના પરિણામે તે દેશના રાષ્ટ્રપતિ નિકોલસ માદુરોની

કુસંગનું પરિણામ

એક દિવસ એક ચિત્રકારના મનમાં આવ્યું કે તે એક એકદમ સુંદર નિર્મળ બાળકનું ચિત્ર નિર્માણ કરે... જેના મોઢા પર સૌમ્ય ભાવ હોય, જેની આંખોમાં ભોળપણ હોય, જેના સ્મિતમાં એક આકર્ષણ હોય અને એક મૃદુતાવાળો ચહેરો હોય. ચિત્રકારે બહુ ફરી ફરીને અનાથ આશ્રમમાંથી એક બાળક પસંદ કર્યો. એ બાળક જોતાં વૅંત ગમી જાય એવું હતું. તેની આંખોમાં ભોળપણ નીતરતું, તેનો ચહેરો સૌમ્ય હતો, મુખ પર મૃદુતા હતી અને તેનું સ્મિત તો પરાણે વ્હાલું લાગે તેવું હતું.

ચિત્રકારે તેને પોતાની સામે બેસાડ્યો અને કલાકો સુધી તેને નિહાળીને એક બહુ જ સુંદર ચિત્ર તૈયાર કર્યું. આ ચિત્ર આબેહુબ પેલા બાળક જેવું જ હતું. બધા ભાવેથી સભર...આ ચિત્રનાં ઘણાં વખાણ થયાં. આ ચિત્ર લાખો રૂપિયામાં વેચાયું અને આ ચિત્રની ઘણી પ્રતિફૃતિઓ બની અને ચિત્રકાર તો માલામાલ થઈ ગયો.

તેણે અનાથ બાળકની થોડો સમય કાળજી લીધી. અનાથઆશ્રમમાં તેના માટે પૈસા આપ્યા અને ઘીરે ઘીરે તે પોતાના જીવનમાં આગળ વધી ગયો. ચિત્ર તેની સાથે હતું પણ પેલો બાળક ક્યાં ખોવાઈ ગયો.

ચિત્રકારની નામના દિવસે દિવસે વધતી ગઈ, વર્ષો વીટી ગયાં. ચિત્રકારના મનમાં ફરી વિચાર આવ્યો કે કોઈક ફૂરતા દુષ્ટતાથી ભરેલો, લુચ્ચાઈથી ઉભરતો કોઈ ચહેરો શોધી અને તેનું આબેહુબ ચિત્ર નિર્માણ કરું. એ ચિત્રનાં પણ બહુ વખાણ થયાં. ચિત્રકાર થોડા દિવસ પછી તે કેદી પાસે પાછો આવ્યો અને પોતાની જૂની વાતો કરતાં તેણે કહ્યું કે પહેલાં મેં એક બહુ જ સુંદર સૌમ્ય બાળકનું ચિત્ર દોર્યું હતું. તે લાખોમાં વેચાયું હતું ને આજે મેં તમારું ચિત્ર દોર્યું છે. મને લાગે છે કે હવે તે કરોડોમાં વેચાશે. આ સાંભળી કેદી ઘૂસકે રડવા લાગ્યો. ચિત્રકારને નવાઈ લાગી કે આ કેમ રડે છે?!

પેલા કેદીએ ચિત્રકારને કહ્યું, ‘‘ પેલા બાળકનું ચિત્ર જે તમે દોર્યું હતું તે જ બાળક છું!’’ ચિત્રકાર પોતે આ વાક્ય સાંભળીને ડહાઈ ગયા.કળ વળતાં તેમણે પૂછ્યું, ‘‘અરે તારી આવી દશા?’’ કેદી એટલું બોલ્યો, ‘‘આ કુસંગનું પરિણામ છે. મારી દોસ્તી ખરાબ લોકો સાથે થઈ અને જીવન આખું ખરાબ રવાડે ચડી ગયું. હું રોડી કરતાં શીખ્યો, ખિસ્સાકાતરુ બન્યો, મોટી ટોફી કરતાં કરતાં ખૂની બની ગયો અને અત્યારે આ કેદખાનમાં છું. મારી ઈચ્છા છે કે તમે તમારાં બંને ચિત્રો સાથે મારા જીવનની હકીકત બધાને જણાવો જેથી દુનિયા સમજી શકે કે જીવનમાં સાથી સંગી દોસ્તો બહુ વિચારીને પસંદ કરવા જરૂરી છે.’’ ચિત્રકારે આ વિચિત્ર સંયોગ વિષે દુનિયાને જણાવ્યું અને કેદીનો સંદેશ પણ બધાને સમજાવ્યો.

પેલા કેદીએ ચિત્રકારને કહ્યું, ‘‘ પેલા બાળકનું ચિત્ર જે તમે દોર્યું હતું તે જ બાળક છું!’’ ચિત્રકાર પોતે આ વાક્ય સાંભળીને ડહાઈ ગયા.કળ વળતાં તેમણે પૂછ્યું, ‘‘અરે તારી આવી દશા?’’ કેદી એટલું બોલ્યો, ‘‘આ કુસંગનું પરિણામ છે. મારી દોસ્તી ખરાબ લોકો સાથે થઈ અને જીવન આખું ખરાબ રવાડે ચડી ગયું. હું રોડી કરતાં શીખ્યો, ખિસ્સાકાતરુ બન્યો, મોટી ટોફી કરતાં કરતાં ખૂની બની ગયો અને અત્યારે આ કેદખાનમાં છું. મારી ઈચ્છા છે કે તમે તમારાં બંને ચિત્રો સાથે મારા જીવનની હકીકત બધાને જણાવો જેથી દુનિયા સમજી શકે કે જીવનમાં સાથી સંગી દોસ્તો બહુ વિચારીને પસંદ કરવા જરૂરી છે.’’ ચિત્રકારે આ વિચિત્ર સંયોગ વિષે દુનિયાને જણાવ્યું અને કેદીનો સંદેશ પણ બધાને સમજાવ્યો.

ઈસવીસનને શુકન અપશુકન નડતાં નથી..!

જીવ બદલાય, સ્વભાવ બદલાય, ધર્મ બદલાય, પાટલી બદલાય, ઘર બદલાય, સંબંધ બદલાય ને વારીક સુલા બદલાય એમ સાલ પણ બદલાય મામૂ..! એનું જ નામ વર્તન અને પરિવર્તન..! પરિવર્તન પણ કુદરતનો એક સાર્ક્રુતિક કાર્યક્રમ છે..! એના ખોંખારા નહિ ખવાય..! ૨૦૨૫ ની સાલના હમણાં જ તો હાલરડાં ગાયેલાં ને કેવી રેઢાં મૂકીને ચાલી ગઈ. આવન અને જાવન તો કુદરતનો ખેલ છે..! એકાદ સાલ એવી પણ આવશે કે, આપણને પણ એવી લેતી જવાની છે...! હવે એક ઓર ઈસવીસનનો ખાત્તો બોલાઈ ગયો. માણસનું ખાત્તો બોલાઈ ગયો. માણસનું પાત્તુ, થાય તો, ૧૨ મું તેરમું પણ થાય, સાલનું બારમું તેરમું નહિ થાય, પણ ૧૪ મું થાય અને પતંગના માથ્યમ દ્વારા આકાશ સાથે વાતાયન કરવાની વિધિ થાય. જેને આપણે મકરસંક્રાંતિ કહીએ છીએ. માણસનો વિલય થાય તો માણસ રડે, અને સાલનો વિલય થયો તો, આર વસે આકાશ પણ રડ્યું..! (નવા વરસની ઉધડતી તારીખે નવસારીમાં પડેલો વરસાદ એનો પુરાવો છે..!) વેદના તો થાય જ ને મામૂ..!

સાલ બદલાય એ નવી ઘટના નથી, અવિરત ચાલી આવતી પ્રક્રિયા છે. એને ૨૦૨૫ સુધી ખેંચી લાવવામાં અને સહન કરવામાં માનવજાતે પરસેવા પાડેલા. જેના હાથમાં જે સાલ આવી તે પ્રમાણે સૌ જીવી ગયાં. આપણા ફાળે ૨૦૨૫ ની સાલને કાયમી મારવાની ચેષ્ટા આવી ને કાયમી વિદાય આપી.

ઘરપકડ અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરી છે. તેમણે કહ્યું કે આ ઘટનાક્રમ એક ખતરનાક ઉદાહરણ સ્થાપિત કરે છે. તેમની વાત સાચી છે. ઘણા દેશોએ પણ આવો જ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો છે. શનિવારે યુએન વડાના પ્રવક્તા દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા એક નિવેદનમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, મહાસચિવ વેનેઝુએલામાં તાજેતરમાં વધેલા તણાવ અને અમેરિકી સૈન્ય કાર્યવાહીથી ખૂબ જ ચિંતિત છે, જેના આ ક્ષેત્ર માટે ચિંતાજનક પરિણામો આવી શકે છે. ગુટેરેસે જણાવ્યું હતું કે વેનેઝુએલાની સ્થિતિ ભલે ગમે તે હોય, પરંતુ આ ઘટનાક્રમ એક બેખમી મિસાલ સ્થાપિત કરે છે અને તેમણે ઊંડી ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી

હાજરી, પરીક્ષા અને ફીનાં નિયમો માત્ર સ્કૂલ માટે જ કેમ? કોલેજોમાં પણ લાગુ કરો

ગુજરાતનાં શિક્ષણ વિભાગે ગુજાહેર કર્યુ છે કે જે સ્કૂલમાં વિદ્યાર્થીઓની હાજરી ઓછી હશે તેની ગ્રાન્ટ કપાશે.અને પછી તરત જ જાહેર કર્યુ કે સરકારે તમામ સ્કૂલોની ફીનું માળખું ઓનલાઈન મૂક્યું છે એટલે સ્કૂલો હવે તે કરતા વધુ ફી નહિ વસૂલી શકે. હાજરી અને ફી બાબતે નિયમો કડક કર્યા તે પહેલા પરીક્ષામાં ચોરી રોકવાના કડક પ્રયત્ન કર્યા હતા. પેપર મૂલ્યાંકનની પણ કડક રીત રસમ નક્કી થઈ છે. શિક્ષકોને માર્ક ગણવામાં ભૂલ હોય તો પણ માર્ક દીઠ 200 રૂપિયા દંડ થાય છે. સ્કૂલ લેવલે હાજરીથી માંડી પરીક્ષા સુધી કડક નિયમો બનાવતી સરકાર કોલેજ કક્ષાએ ચાલતા લોલમ-લોલ તંત્ર માટે સાવ જ ઉપેક્ષા સેવે છે. આપણે આ અગાઉ અનેકવાર લાખી ચૂક્યા છીએ કે ઉચ્ચ શિક્ષણમાં વ્યાપક અરાજકતા ચાલે છે. કોલેજોમાં વિદ્યાર્થીઓ લગભગ હાજર જ નથી રહેતા. ગુજરાતમાં ભૂતકાળમાં શિક્ષણ મંત્રી શ્રી નવીન ભટ્ટ દ્વારા ભૂતિયા વિદ્યાર્થી વાળી સ્કૂલો સામે અભિયાન ચલાવાયું હતું અને અનેક સ્કૂલો બંધ થઈ હતા, વ્યવસાયલક્ષી સ્કૂલનો તો ભાડો ફૂટ્યો હતો. આવું જ અભિયાન ગુજરાતમાં ભૂતિયા વિદ્યાર્થીઓથી ચાલતી સ્કૂલો માટે ચલાવવાની જરૂર છે. આજે ગુજરાતની મોટા ભાગની કોલેજોમાં વિદ્યાર્થીઓ એડમિશન લે છે અને પરીક્ષા આપે છે પણ ભણવા તો આવતા જ નથી. સેલ્ફ ફાઈનાન્સ કોલેજોમાં સંચાલક હાજર નહીં રહેવાના પણ રૂપિયા વસુલે છે અને આશ્ચર્ય એ છે કે લોકો આપે પણ છે. બી.એડ અને સાયન્સ કોલેજોમાં તો બિલકુલ ફોનની કક્ષા એ સેલ્ફ ફાઈનાન્સ કોલેજો માત્ર કાગળ ઉપર ચાલે છે

કે આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાના નિયમોનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી.

ચીને રવિવારે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સને વેનેઝુએલાના રાષ્ટ્રપતિ નિકોલસ માદુરો અને તેમની પત્નીને તરત જ મુક્ત કરવા અને વાટાઘાટો તથા સંવાદ દ્વારા મુદ્દાઓ ઉકેલવા માટે હાકલ કરી છે. ચીને બે દિવસમાં બીજી વખત ટ્રમ્પના આ કૃત્યને વખોડતું નિવેદન કર્યું છે. ભારતે પહેલા દિવસે મોન જાળવી રાખ્યા બાદ બીજા દિવસે રવિવારે ખૂબ સાવધાનીભર્યું નિવેદન કરીને વેનેઝુએલાના લોકો માટે ચિંતા વ્યક્ત કરી છે. અમેરિકાના અનેક સાથી દેશોએ પણ અમેરિકાની કાર્યવાહીની ટીકા કરી છે. અનેક આફ્રિકન દેશો

અને લેટિન અમેરિકન દેશોએ અમેરિકાની ખુલ્લી ટીકા કરવાની હિમત કરી છે. કદાચ એકમાત્ર આર્જેન્ટિના જ એવો દેશ છે જેણે અમેરિકાને આ બાબતમાં ખુલ્લો ટેકો આપ્યો છે. અમેરિકાના ખાસ સાથી દેશ ચુકેએ ગોળ ગોળ વાત કરી છે. તેણે વેનેઝુએલામાં સત્તાના સુરક્ષિત અને શાંતિપૂર્ણ હસ્તાંતરણ માટે આહવાન કર્યું છે. વડાપ્રધાન કીર સ્ટાર્મિરે જણાવ્યું હતું કે બ્રિટન લાંબા સમયથી માદુરોની ગતિવિધિઓને વિરોધ કરી રહ્યું છે અને તે અમેરિકા દ્વારા કરવામાં આવેલા હુમલાઓની સંપૂર્ણ વિગતોની રાહ ખોઈ રહ્યું છે. તેમણે આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદા પ્રત્યેના સમર્થનનો પુનરોચ્ચાર

કર્યો હતો. ખે કં દેશો ગમે તે કહે પણ હાલ તો માદુરોને ધરાર પકડી લેવાયા છે.

દુનિયાના દેશો ભલે ગમે તેટલી ટીકા કરે, પણ ટ્રમ્પ તેને ગણકારે તેવું લાગતું નથી. અમેરિકા ભૂતકાળમાં પણ આવા કૃત્યો કરી ચુક્યું છે. તેણે પનામા અને ઘરાકના પ્રમુખોને પણ આ રીતે પકડ્યા જ હતા, જેમાંથી ઘરાકના સદામ હુસેનને તો ફાંસી પણ આપી હતી. આંતરરાષ્ટ્રીય અભિપ્રાયની સંદેહતર અવગણના કરીને પોતાની મનમાની કરવી એ અમેરિકાની જૂની નીતિ રહી છે. દુનિયાભરના દેશો એક થઇને સખત પ્રતિબંધો જેવા પગલા ભરીને અમેરિકાને પાઠ ભારાવે તો જ કદાચ અમેરિકા સીધું થઇ શકે છે.

ચર્ચાપત્ર charchapatra@gujaratmitra.in

ગુન્ટાઓ પાછળ શું આ પણ કારણ હોઈ શકે?

આપણાં ભારતદેશમાં શિક્ષણનું પ્રમાણ કે શિક્ષિત યુવાન - યુવતીનું પ્રમાણ સારુ એવું વિકસેલ છે. પરંતુ માબાપ પેટે વેતરું કરી પોતાના બાળકોને ભણાવે, તેમાંથી કેટલાંક, ફીક્સ પગારપર કેટલાંક કોન્ટ્રેક્ટ બેઠઈ કે શિક્ષણમાં પણ પ્રવાસી શિક્ષક કે ફિક્સ પગાર પર નોકરીમાં ગોઠવાય જાય છે. પરંતુ છ માસ અથવા એકાદ - બે વર્ષે પછી નોકરીમાંથી છૂટા કરવામાં આવે છે. કેટલાંક યુવક - યુવતીઓએ બે રોજગારી બેકારીમાં કેમ હવે પછી જીવવું એવો મહાકાય પ્રશ્ન છતાવે છે. મોંખવારી તો દિન પ્રતિદિન વધ્યે જ જાય છે. ત્યારે આવા યુવાનો કે યુવતીઓએ એક કોલેજના વિદ્યાર્થીનો નંબર બીજી કોલેજમાં જતો એટલે વિદ્યાર્થી અજાણી જગ્યાએ મોટા પાયે કોપી કરતા ખચકાતો. હવે ગામડામાં રિમોટ વિસ્તારમાં કોલેજો ખુલી ગઈ છે. સંચાલકો જ કોપી કરાવવા ઉત્સાહી હોય છે. અધ્યાપકો છછીની ઝંઝટમાં પાડવા માંગતા નથી. આ સંજોગોમાં આંદર્શ વિચારો દ્વારા પરીક્ષા સુદ્ધિ શક્ય નથી. સમાજ અને સત્તા બન્ને એ ભેગા થઈ ને આ વિચારવું રહ્યું. થોડા સમય પહેલા એક સજ્જન પોતાના દીકરાને પરીક્ષા આપવા જતી વખતે શુભેચ્છા આપતા બોલ્યા કે “બેટા માર્ક બે પાંચ ઓછા આવે તો વાંધો નથી પણ જે આવે તે આપણા પોતાના આવે” હવે આવી વાતો વેવલાવેડાં ગણાય છે. પરીક્ષા આપવા જતા પોતાનાં ફિકરાને ચોરી ન કરતો એવું કેટલા માબાપ કહેતા હશે? અથવા પરીક્ષા આપીને પાછા આવેલા દીકરાને તે આજે કેવી પરીક્ષા આપી તે કોણ પૂછતું હશે? જ્ઞાનની જીજ્ઞાસા માણસમાં પોતાનામાં હોય છે એ તાલાવેલી આપણા યુવાનોમાં નથી. આપણે જો ગંભિરતા પૂર્વક આપણી યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓ યોજીએ તો આઈ.એલ.ટી.એસ કે ટોફેલની જેમ તેમાં પણ વિદ્યાર્થીઓ ગંભીરતા પૂર્વક ભાગ લે. શિક્ષણની ગુણવત્તાનો આધાર તેના મુલ્યાંકન અને પરીક્ષણ પર છે. જો તે સુધરે તો જ ગુણવત્તા સુધરે.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો લેખકના પોતાના છે.

પોષવતું તે મારતું

માનવ જીવન હવા, પાણી અને ખોરાક દ્વારા શરીરને પોષણ મળે તે જ ટકી શકે ખોરાક પ્રવાહી કે ઘન સ્વરૂપનો હોઈ શકે. અપૂરા ખોરાકથી કુપોષણ થાય,ખોરાક વિના ભૂખમરાથી મરી જવાય. આપણી યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓ યોજીએ તો આઈ.એલ.ટી.એસ કે ટોફેલની જેમ તેમાં પણ વિદ્યાર્થીઓ ગંભીરતા પૂર્વક ભાગ લે. શિક્ષણની ગુણવત્તાનો આધાર તેના મુલ્યાંકન અને પરીક્ષણ પર છે. જો તે સુધરે તો જ ગુણવત્તા સુધરે.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો લેખકના પોતાના છે.

આંકડાએ શું જમાવટ કરી છે..? ફૂટના ઈંચ ૧૨, ડઝનના નંગ ૧૨, ઘડિયાળના આંકડા ૧૨, દિવસના કલાક ૧૨, રાતના કલાક ૧૨, એક શિલિંગના પેન્સ ૧૨, શાળાનું ભણતર ૧૨, ખેતરના ૧૨ અને મધ્ય રાત્રીએ પણ ૧૨, ભણતરને બારમું ને મૃત્યુ પછી પણ બારમું, , જ્યોતિર્લિંગ ૧૨, સંગીતના સ્વરો ૧૨, વર્ષના મહિના ૧૨, રાશિઓ ૧૨ અને ૨૦૨૫ તો છેલ્લો મહિનો કાઢ્યો એ રિસેમ્બરનો મહિનો પણ ૧૨મો..! ધત્તતેરીકી...! બધું બારોબાર..!

અમારા ગામડામાં એવો રિવાજ બેન કે, પહેલી રોટલી અમે ગાય માટે કાઢીએ અને છેલ્લી રોટલી ફૂતરા માટે કાઢીએ. હવે શહેરમાં રોજે રોજ ક્યાં ગાય-ફૂતરાં શોધવા વર્ધએ..? એટલે પહેલી રોટલી તું બાઈ થઈ ને છેલ્લી રોટલી તમારા ભાઈને ખવડાવી દઉં..! એમાં આવી બઘી ‘એલવર્જ’ ફૂટી નીકળી..!

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો લેખકના પોતાના છે.

મંગલ મસ્તી

કમાલ (સલાહ આપવાનું છોડ, સુધરવાની શરૂઆત તારાથી કર..! ‘ખુશી’ મારી વારીફનું નામ છે, એના ધમાલની ચિંતા તું નામ છે, મારિય..! જ્યારથી તારી અડફેટ આયો છું ત્યારથી, તારો જામીન થવાના કારણે કોર્ટમાં હજી આંટાફેરા મારું છું..!)

ઢાકાની મલમલ જેવી શુભેચ્છા મોકલવાથી સાલ નહિ સુધરે. મહેનત કરીને પરસેવાના રેલા પાડવા પડે યાર..! સામે મળે તો ‘હેલ્લો’ કરવામાં પણ ગંદેલ ગળી ગયો હોય એવું મોંઢું કરે ને ઉજળા દેખાવા શુભેચ્છાના પેન-બૉબ છોરે. એમના કોઈ ખાનદાનને ફાંસીની સજા જાણે આપણે જ અપાવી હોય, એમ અતડો-અતડો રહે. પિક્કારભાવથી જુએ..! પરિવર્તન એ કુદરતી વ્યવસ્થા

નથી ને સોનાના ભાવો ડાઉન થતા નથી. એમ માનવીની ઈચ્છા અને અપેક્ષાઓ ક્યારેય શાંત થતી નથી . આજના માનવી જેવો મૂડીવાદ માનવી ક્યારેય ન હતો. આજે એની પાસે આધારકાર્ડ છે, પાન કાર્ડ છે, આયુષ્યમાન કાર્ડ છે, રેશન કાર્ડ છે, ATMકાર્ડ છે..! એની શક્તિવર્ધક મૂડી છે. સાલ બદલવાથી કોઈ અસર થતી નહી. એક જ ઈસવીસનને બે-ચાર વર્ષનો ધામો નાંખી પડી રહે તો કેવું, એવું પણ અમુકને થાય. એ બહાને ઉમર તો અટકી જાય..!

Thirty first ની પણ બોલબાલા છે દાદૂ..! બાપાની પુણ્ય તારીખ યાદ ના હોય, પણ Thirty first નાં આયોજન ફર્સ્ટમ ફર્સ્ટ થવા માંડે..! આ બધી બારના આંકડાની બોલબાલા છે મામૂ..! માણસના જીવનમાં ૧૨ નો

જાય છે અને સવારે વહેલો ઊઠી જાય છે. માનવસેવા કરીને જીવનને ધન્ય બનાવે છે. ‘ખાવો પીવો અને જીવો’. ભોગી પુરુષનો આ જીવન મંત્ર છે એની રોજનીશી અસ્તવ્યસ્ત હોય છે. પરિવાર પ્રત્યે એની ઉદાસીનતાથી એ ખુદ હેરાન થાય છે અને પરિવાર પણ પરેશાન થાય છે. એવો બોધપાઠ શીખવા મળે છે. માણસે વ્યસનથી મુક્ત રહેવું. પરિવારને અર્ધી મંઝીલે છોડી જવાથી પરિવાર નોંધારો બની જાય છે.

ગોપીપુત્ર સુરત - જગદીશ પાનવાલા

લોકશાહી અને જાગૃત નાગરિક

કહેવત છે કે સૂતેલા સિંહના મોઢામાં હરણ આવતાં નથી. આ જ પ્રકારે રાષ્ટ્રમાં ભલે લોકશાહી હોય પરંતુ એનો નાગરિક જો નિષ્ક્રિય હશે તો રાષ્ટ્રમાં નાગરિકને સુવિધા / સુખ્યેન કે પછી સંસ્કાર જેવાનો અભાવ રહેવાનો જ બેરોજગારી! કેટલાંયે યુવાનો - યુવતીઓ અન્ય રાજ્ય કે શહેરોમાં ગોઠવાય છે. એવા પ્રશ્ન છતાવે છે. મોંખવારી તો દિન પ્રતિદિન વધ્યે જ જાય છે. ત્યારે આવા યુવાનો કે યુવતીઓએ એક કોલેજના વિદ્યાર્થીનો નંબર બીજી કોલેજમાં જતો એટલે વિદ્યાર્થી અજાણી જગ્યાએ મોટા પાયે કોપી કરતા ખચકાતો. હવે ગામડામાં રિમોટ વિસ્તારમાં કોલેજો ખુલી ગઈ છે. સંચાલકો જ કોપી કરાવવા ઉત્સાહી હોય છે. અધ્યાપકો છછીની ઝંઝટમાં પાડવા માંગતા નથી. આ સંજોગોમાં આંદર્શ વિચારો દ્વારા પરીક્ષા સુદ્ધિ શક્ય નથી. સમાજ અને સત્તા બન્ને એ ભેગા થઈ ને આ વિચારવું રહ્યું. થોડા સમય પહેલા એક સજ્જન પોતાના દીકરાને પરીક્ષા આપવા જતી વખતે શુભેચ્છા આપતા બોલ્યા કે “બેટા માર્ક બે પાંચ ઓછા આવે તો વાંધો નથી પણ જે આવે તે આપણા પોતાના આવે” હવે આવી વાતો વેવલાવેડાં ગણાય છે. પરીક્ષા આપવા જતા પોતાનાં ફિકરાને ચોરી ન કરતો એવું કેટલા માબાપ કહેતા હશે? અથવા પરીક્ષા આપીને પાછા આવેલા દીકરાને તે આજે કેવી પરીક્ષા આપી તે કોણ પૂછતું હશે? જવા પ્રશ્નો માણસોને અનિતિનાં માર્ગે પકેલી દે છે. એકલતા અને બેરોજગારી કોલેજો ખુલી ગઈ છે. સંચાલકો જ કોપી કરાવવા ઉત્સાહી હોય છે. અધ્યાપકો છછીની ઝંઝટમાં પાડવા માંગતા નથી. આ સંજોગોમાં આંદર્શ વિચારો દ્વારા પરીક્ષા સુદ્ધિ શક્ય નથી. સમાજ અને સત્તા બન્ને એ ભેગા થઈ ને આ વિચારવું રહ્યું. થોડા સમય પહેલા એક સજ્જન પોતાના દીકરાને પરીક્ષા આપવા જતી વખતે શુભેચ્છા આપતા બોલ્યા કે “બેટા માર્ક બે પાંચ ઓછા આવે તો વાંધો નથી પણ જે આવે તે આપણા પોતાના આવે” હવે આવી વાતો વેવલાવેડાં ગણાય છે. પરીક્ષા આપવા જતા પોતાનાં ફિકરાને ચોરી ન કરતો એવું કેટલા માબાપ કહેતા હશે? અથવા પરીક્ષા આપીને પાછા આવેલા દીકરાને તે આજે કેવી પરીક્ષા આપી તે કોણ પૂછતું હશે? જ્ઞાનની જીજ્ઞાસા માણસમાં પોતાનામાં હોય છે એ તાલાવેલી આપણા યુવાનોમાં નથી.

આપણે જો ગંભિરતા પૂર્વક આપણી યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓ યોજીએ તો આઈ.એલ.ટી.એસ કે ટોફેલની જેમ તેમાં પણ વિદ્યાર્થીઓ ગંભીરતા પૂર્વક ભાગ લે. શિક્ષણની ગુણવત્તાનો આધાર તેના મુલ્યાંકન અને પરીક્ષણ પર છે. જો તે સુધરે તો જ ગુણવત્તા સુધરે.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો લેખકના પોતાના છે.

હિન્દુરાષ્ટ્ર કરતા પણ વધુ જરૂર છે સર્વધર્મ સમભાવની

હિન્દુ ધર્મના કહેવાતા ઠેકેદારોએ ખ્ર્થીસની રિસેમ્બરે આપણા દેશના ચર્ચોમાં ભેગા થયેલ ખ્રિસ્તી સમુદાયના લોકોને ટારગેટ કરી તોડફોડ કરવાની ઘટના અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગાવાની ઘટના બની. એ કોઈ આકસ્મિક બનાવ ન હોઈ શકે પરંતુ ચોક્કસ સંજોહનો અને ટોચની નેતાગીરીના ટેકા સાથે હેતુપૂર્વક આચરવામાં આવેલ બનાવ જ હોઈ શકે. આપણા દેશનો સત્તાધારી પક્ષ પણ આ બાબતે મોન સાધી બેઠો છે પરંતુ દુનિયા આપણી એના ઘેરા પ્રત્યાઘાત પસા છે. સંચા-મશીનમાં મજૂરી કામ કરી પેટીયું રળતો હતો અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગાવાની ઘટના બની. એ કોઈ આકસ્મિક બનાવ ન હોઈ શકે પરંતુ ચોક્કસ સંજોહનો અને ટોચની નેતાગીરીના ટેકા સાથે હેતુપૂર્વક આચરવામાં આવેલ બનાવ જ હોઈ શકે. આપણા દેશનો સત્તાધારી પક્ષ પણ આ બાબતે મોન સાધી બેઠો છે પરંતુ દુનિયા આપણી એના ઘેરા પ્રત્યાઘાત પસા છે. સંચા-મશીનમાં મજૂરી કામ કરી પેટીયું રળતો હતો અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગાવાની ઘટના બની. એ કોઈ આકસ્મિક બનાવ ન હોઈ શકે પરંતુ ચોક્કસ સંજોહનો અને ટોચની નેતાગીરીના ટેકા સાથે હેતુપૂર્વક આચરવામાં આવેલ બનાવ જ હોઈ શકે. આપણા દેશનો સત્તાધારી પક્ષ પણ આ બાબતે મોન સાધી બેઠો છે પરંતુ દુનિયા આપણી એના ઘેરા પ્રત્યાઘાત પસા છે. સંચા-મશીનમાં મજૂરી કામ કરી પેટીયું રળતો હતો અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગાવાની ઘટના બની. એ કોઈ આકસ્મિક બનાવ ન હોઈ શકે પરંતુ ચોક્કસ સંજોહનો અને ટોચની નેતાગીરીના ટેકા સાથે હેતુપૂર્વક આચરવામાં આવેલ બનાવ જ હોઈ શકે. આપણા દેશનો સત્તાધારી પક્ષ પણ આ બાબતે મોન સાધી બેઠો છે પરંતુ દુનિયા આપણી એના ઘેરા પ્રત્યાઘાત પસા છે. સંચા-મશીનમાં મજૂરી કામ કરી પેટીયું રળતો હતો અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગાવાની ઘટના બની. એ કોઈ આકસ્મિક બનાવ ન હોઈ શકે પરંતુ ચોક્કસ સંજોહનો અને ટોચની નેતાગીરીના ટેકા સાથે હેતુપૂર્વક આચરવામાં આવેલ બનાવ જ હોઈ શકે. આપણા દેશનો સત્તાધારી પક્ષ પણ આ બાબતે મોન સાધી બેઠો છે પરંતુ દુનિયા આપણી એના ઘેરા પ્રત્યાઘાત પસા છે. સંચા-મશીનમાં મજૂરી કામ કરી પેટીયું રળતો હતો અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગાવાની ઘટના બની. એ કોઈ આકસ્મિક બનાવ ન હોઈ શકે પરંતુ ચોક્કસ સંજોહનો અને ટોચની નેતાગીરીના ટેકા સાથે હેતુપૂર્વક આચરવામાં આવેલ બનાવ જ હોઈ શકે. આપણા દેશનો સત્તાધારી પક્ષ પણ આ બાબતે મોન સાધી બેઠો છે પરંતુ દુનિયા આપણી એના ઘેરા પ્રત્યાઘાત પસા છે. સંચા-મશીનમાં મજૂરી કામ કરી પેટીયું રળતો હતો અને ચર્ચ આગળ જ હનુમાન ચાલીસા ગ